

(ร่าง)

รายงานประจำปี 2565

สภาเกษตรกรแห่งชาติ

Annual Report
2022

NATIONAL FARMERS COUNCIL

คำนำ

สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ได้จัดทำรายงาน ประจำปี 2565 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงผลการดำเนินงาน ตามอำนาจหน้าที่ของสภาเกษตรกรแห่งชาติ ในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของ เกษตรกร และองค์กรเกษตรกร ในการกำหนดนโยบาย และวางแผนการพัฒนาภาคเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบ เพื่อให้รัฐรักษาเสถียรภาพด้านราคาและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกร เพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้น ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง อย่างต่อเนื่อง ให้เป็นไปเพื่อเกษตรกรอย่างแท้จริง และมีกระบวนการตรวจสอบการใช้ อำนาจรัฐด้านการปฏิบัติตามนโยบายเกษตรกรรม อันจะนำไปสู่การพัฒนาภาคเกษตรกรรม และระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศอย่างยั่งยืนในอนาคต

รายงานประจำปี 2565 นับเป็นรายงานฉบับที่ 10 สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติได้รวบรวมผลการดำเนินงาน เชิงประจักษ์ เกิดผลประโยชน์ต่อเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ของสภาเกษตรกรแห่งชาติ และแสดงฐานะการเงินในรอบ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ต่อไป

สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ

มีนาคม 2566

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ 1 ภาพรวมองค์กร

- บทนำ
- ข้อมูลสภาเกษตรกรแห่งชาติ
- วิสัยทัศน์ พันธกิจ
- ยุทธศาสตร์

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินงาน

- ข้อเสนอ / การประสานงาน
- งานตามนโยบาย
- งานที่สภาเกษตรกรจังหวัดสร้างประโยชน์ให้กับเกษตรกร
- โครงการ/กิจกรรม

ส่วนที่ 3 รายงานการเงิน

- การบริหารงบประมาณปี 2565
- รายงานผู้สอบบัญชี

ส่วนที่ 4 ภาคผนวก

- การประชุมสภาเกษตรกรแห่งชาติ
- การส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร/องค์กรเกษตรกร
- การบูรณาการร่วมมือกับหน่วยงานอื่น
- สภาเกษตรกรจังหวัด/สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด

สภาเกษตรกรแห่งชาติ

ยกระดับเกษตรกรรมทุกมิติ

ด้วยความได้เปรียบด้านภูมิศาสตร์ของประเทศไทยที่อยู่ในเขตร้อนชื้น ทำให้พืชพรรณธัญญาหารอุดมสมบูรณ์ และมีความหลากหลายทางชีวภาพ

บทเพลง “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” ของหลวงวิจิตรวาทการที่ประพันธ์ตั้งแต่ พ.ศ. 2497 สะท้อนความมั่นคงอาหารของไทยในอดีตและเป็นจริงต่อเนื่องมาหลายทศวรรษ แต่ไม่อาจการันตีว่าความมั่นคงทางอาหารจะยั่งยืนต่อไปในอนาคต เพราะการเปลี่ยนแปลงมากมายจากทั้งภายในและภายนอกประเทศที่เข้ามากระทบ อาทิ สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง จำนวนประชากรไทยและประชากรโลกที่เพิ่มสูงขึ้น แรงงานภาคเกษตรลดลง องค์ความรู้ด้านการเกษตรจากผู้สูงวัยในชุมชนไม่ได้รับการต่อยอด การแข่งขันการค้าเสรี การที่โลกหันมาให้ความสนใจกับพลังงานจากพืช หรือ การขยายตัวของสังคมเมือง ที่ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมจำนวนมากได้รับผลกระทบ ซึ่งแน่นอนว่าส่งผลกระทบต่ออาชีพ “เกษตรกร” ด้วยเช่นกัน

เกษตรกรที่มีคุณภาพ นอกจากจะสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีพึ่งพาตนเองได้แล้ว ยังช่วยสร้างความมั่นคงให้กับประเทศ ทั้งความมั่นคงด้านอาหาร พลังงาน ยารักษาโรค ตลอดจนจนถึงการสร้างสินค้านวัตกรรมต่างๆ ที่ช่วยยกระดับให้เกษตรกรรมของไทยแข่งขันได้

แต่เมื่อสำรวจย้อนกลับไปอย่างน้อยก็ศตวรรษ เกษตรกรไทยจำนวนไม่น้อยยังขาดโอกาสมากมายทั้งในการพัฒนาความรู้ พัฒนารายได้ พัฒนาเทคโนโลยีการเพาะปลูกต่างๆ ตลอดจนโอกาสการเข้าถึงแหล่งทุนและทรัพยากรต่างๆ ในการฟื้นฟูตนเองจากภัยธรรมชาติที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

เกษตรกรจึงเป็นกลุ่มที่รัฐบาลทุกรัฐบาลให้ความสำคัญ และมีความพยายามในการจัดตั้งโครงสร้างหรือหน่วยงานรูปแบบใหม่เพื่อสนับสนุนเกษตรกรให้พัฒนาเกษตรกรรมได้ในทุกๆ มิติ ทั้งเทคโนโลยีการเพาะปลูก พื้นที่ทำกิน การตลาด การยกระดับมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

ก้าวแรก

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 84(8) ประกอบมาตรา 303(1) กำหนดให้รัฐบาลต้องดำเนินการคุ้มครองและรักษาประโยชน์ของเกษตรกรเพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบของสภาเกษตรกรให้เกิดความเข้มแข็ง และสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบาย ไปจนถึงวางแผนการพัฒนาเกษตรกรอย่างเป็นระบบ **สภาเกษตรกรแห่งชาติ** จึงถือกำเนิดขึ้น โดยตราเป็นพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. 2553 ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2553 เป็นต้นมา

ก้าวต่อมา

ในช่วงเวลากว่า 12 ปี สภาเกษตรกรแห่งชาติมุ่งมั่นติดต่ออาวูเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับพี่น้องเกษตรกรไทยแบบ 360 องศา ไม่ว่าจะเป็นการร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เพื่อพัฒนารูรูกิจให้กับเกษตรกรรายย่อย วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการ, การหารือในประเด็นการปลูกัญชาเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ร่วมกับกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก, การพัฒนาแพลตฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์เพื่อส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์บริการประมวลข้าวให้บุคลากรด้านการเกษตรมีความรู้เรื่องการจัดการระบบตลาดออนไลน์ ก่อนจะขยายผลไปยังสินค้าเกษตรอื่นๆ ก่อให้เกิดความคล่องตัว ลดค่าใช้จ่ายและค่านายหน้า, การให้ความร่วมมือกับกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศในการหารือกับเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการ เพื่อเพิ่มศักยภาพเกษตรกรในยุคการค้าเสรี, การเรียกร้องให้รัฐบาลตั้งโรงงานปุ๋ยเคมีเพื่อลดการนำเข้าจากต่างประเทศ และสร้างความมั่นคงให้กับเกษตรกรไทยในระยะยาว เป็นต้น

ก้าวต่อไป

นอกเหนือไปจากความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในระดับประเทศแล้ว สภาเกษตรกรแห่งชาติยังต่อยอดสัมพันธ์ไมตรีกับนานาชาติด้วย อาทิ การเสนอแนวทางพัฒนา และแก้ไขปัญหาด้านการเพาะปลูกอย่างยั่งยืนแก่ชาวกานา โครงการความร่วมมือด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยร่วมกับประเทศญี่ปุ่นเพื่อขับเคลื่อนตามแนวคิดการสร้างระบบเศรษฐกิจสีเขียว แต่เหนือสิ่งอื่นใดคือการวางรากฐานให้สภาเกษตรกรจังหวัดสามารถทำหน้าที่เป็นปากเป็นเสียงให้กับพี่น้องเกษตรกรทุกคนได้อย่างแท้จริงผ่านการเลือกตั้งสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด ประเภทผู้แทนเกษตรกร เมื่อวันที่ 19 มีนาคมที่ผ่านมา โดยร่วมมือกับกรมการปกครองให้พี่น้องในภาคเกษตรกรรมร่วมกันใช้สิทธิเลือกตั้งตัวแทนจำนวน 1,348 คน จาก 77 จังหวัด มาเป็นสื่อกลางเพื่อรับฟังปัญหาและขับเคลื่อนเกษตรกรไทยให้มั่นคงและยั่งยืนต่อไป

ผลงานเด่น

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดสกลนคร เผยความสำเร็จการบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพของชุมชนบ้านนาใหญ่ ตำบลนาใหญ่ อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ชุมชนแก้ปัญหาอย่างบูรณาการ ใช้กลไกการมีส่วนร่วมของชุมชน พร้อมสานความร่วมมือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ ช่วยเกษตรกรรอดพ้นวิกฤตน้ำได้กว่า 5,000 ไร่

สภาเกษตรกรแห่งชาติจับมือพัฒนาฝีมือแรงงาน สานฝันเกษตรกรรายได้อร่อย สร้างนวัตกรรมโซลาร์เซลล์ปั๊มน้ำ แก่แล้งแบบลดต้นทุน โดยโซลาร์เซลล์ปั๊มน้ำจะประกอบเข้ากับรถซาเล้ง สมาชิกบางรายที่พอมือทุนก็ติดตั้งโซลาร์เซลล์ไว้ที่นาเพื่อกลางวันใช้สูบน้ำ กลางคืนใช้ให้ความสว่าง ใช้เงินทุนไม่เกิน 30,000 บาท ประกอบไปด้วยแผงโซลาร์เซลล์ 1 แผง เครื่องปั๊มซัมเมอร์ 1 เครื่อง ราคาขึ้นอยู่กับจำนวนวัตต์ที่ใช้ประกอบ บ้านไหนมีมอเตอร์ไซด์พ่วงข้าง สามารถออกแบบเป็นโครงหลังคา เมื่อไม่ใช้สามารถถอดออกได้ ถ้าต้องการเก็บไฟไว้ใช้ก็เพิ่มแบตเตอรี่ใช้ทดแทนไฟฟ้าได้ ช่วยประหยัดต้นทุนการผลิต เช่น ค่าแรงงาน ค่าน้ำมัน ค่าไฟ และใช้ได้ยาวนานหลายปี ตอนนี้ในกลุ่มสมาชิกต่อแผงโซลาร์เซลล์ใช้เองแล้ว 10 ราย

ข้อมูลสภาเกษตรกรแห่งชาติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 84(8) ประกอบมาตรา 303(1) กำหนดให้รัฐบาลต้องดำเนินการคุ้มครองและรักษาประโยชน์ของเกษตรกรเพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบของสภาเกษตรกร

สภาเกษตรกรแห่งชาติ ถือกำเนิดขึ้นโดยตราเป็นพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. 2553 เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2553

สภาเกษตรกรแห่งชาติ ไม่ใช่ส่วนงานราชการและรัฐวิสาหกิจ แต่เป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นนิติบุคคล

เจตนารมณ์

สนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการบริหารจัดการภาคการเกษตรของประเทศ

หน้าที่หลัก

เพื่อคุ้มครอง รักษาผลประโยชน์ของเกษตรกร

หน้าที่รอง

ติดตามการใช้อำนาจรัฐในการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อให้ภาคเกษตรกรรมโดยรวมอันเป็นเสาหลักของประเทศมีความยั่งยืน

การบริหารระดับภูมิภาค

สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด

ประเภทผู้แทนเกษตรกร
จำนวน 1,348 คน จาก 77 จังหวัด

สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด

ประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ
จำนวน 385 คน จาก 77 จังหวัด

สมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติ

ประกอบด้วยประธานสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด, ตัวแทนองค์กรเกษตรกร และผู้ทรงคุณวุฒิ รวม 100 คน

ตัวอย่างผลงาน

- ร่วมมือกับ สสว. พัฒนาศูนย์กิจให้กับเกษตรกรรายย่อย วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการ
- หาหรือประเด็นการปลูกกัญชาเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ ร่วมกับกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
- พัฒนาแพลตฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์เพื่อส่งเสริมการจัดตั้ง ศูนย์บริการประมงข้าวให้บุคลากรด้านการเกษตร
- ให้ความร่วมมือกับกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศเพื่อ เพิ่มศักยภาพเกษตรกรในยุคการค้าเสรี
- เรียกร้องให้รัฐบาลตั้งโรงงานปุ๋ยเคมีเพื่อลดการนำเข้า จากต่างประเทศ
- การเสนอแนวทางพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านการเพาะ ปลูกอย่างยั่งยืนแก่ชาวกานา
- โครงการความร่วมมือด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและ สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร่วมกับ ประเทศญี่ปุ่น

แผนยุทธศาสตร์เรือ แผนกลยุทธ์ของหน่วยงาน

วิสัยทัศน์

“ สภาเกษตรกรแห่งชาติ ” เป็นสถาบันแกนหลัก
ประสานการพัฒนาภาคเกษตรกรรมเพื่อให้เกษตรกร
และองค์กรเกษตรมีความเข้มแข็งในอาชีพ

พันธกิจ

1. เพิ่มประสิทธิภาพพนักงานสมาชิกสภาเกษตรกรและผู้ปฏิบัติงานในการใช้เทคโนโลยีเครื่องมืออุปกรณ์สำรวจจัดเก็บข้อมูลปัญหาความต้องการพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรและสื่อสารคำแนะนำแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรและสื่อสารคำแนะนำแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร
2. เพิ่มศักยภาพพนักงานสมาชิกสภาเกษตรกรและผู้ปฏิบัติงานในการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตร หรือการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมแล้วแต่กรณี รวมทั้งวิธีการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายหรือวิธีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมที่มีคุณภาพ
3. ประสานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐการ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/สถาบันการศึกษา/ภาคเอกชนและเกษตรกรเป้าหมายในการขับเคลื่อนงานโครงการที่ได้จากการทำแผนไปสู่การปฏิบัติ
4. ส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ด้านการจัดการฟาร์มแก่เกษตรกรต้นแบบ ตั้งแต่การวางแผนการผลิต ดำเนินการผลิตแปรรูปและการตลาดรวมทั้งกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรโดยใช้เทคโนโลยีให้เกิดผลผลิตที่แตกต่างหรือเปลี่ยนแปลงวิธีการผลิตใหม่ ทำให้ลดต้นทุนพัฒนาคุณภาพและเพิ่มมูลค่าสินค้า
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกรรวมตัวเป็นกลุ่ม/องค์กรเกษตร รายสินค้าเพื่อดำเนินการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรจากเดิมที่มุ่งขายวัตถุดิบไปสู่การแปรรูปเพิ่มมูลค่า
6. ประสานหน่วยงานพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการธุรกิจของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร รายสินค้าที่มุ่งผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปเพิ่มมูลค่า